

BALTIC RESEARCH INSTITUTE OF TRANSFORMATION
ECONOMIC AREA PROBLEMS

Scientific and pedagogic internship

**“INNOVATIVE EDUCATIONAL TECHNOLOGIES:
EUROPEAN EXPERIENCE AND ITS APPLICATION
IN TRAINING IN ECONOMICS
AND MANAGEMENT”**

October 10 – November 20, 2022

Riga, Latvia
2022

UDC 33(4)(08)
In570

Internship organizing committee:

Meelis Kitsing, Professor, Dr. of Economics, Internship Program Manager, Centre for Free Economic Thought, Baltic Research Institute of Transformation Economic Area Problems (Latvia).

Kostiantyn Shaposhnykov, Professor, Dr. of Economics, Head of Black Sea Research Institute of Economy and Innovation (Ukraine).

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

Innovative educational technologies: european experience and its application in training in economics and management: Scientific and pedagogic internship (October 10 – November 20, 2022., 2022. Riga, Latvia). Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2022. 200 p.

ISBN 978-9934-26-265-4

Contents

Авраменко Н. Л. «ТОВАРНА НОМЕНКЛАТУРА ЗЕД» ЯК ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ В РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ	1
Андрусенко Н. В. ПРОБЛЕМИ ЕКСПОРТУ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	4
Балицька М. В. СУЧАСНІ ТРЕНДИ ПОВЕДІНКИ СПОЖИВАЧІВ НА СВІТОВОМУ РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ	7
Безкровний О. В., Дорошенко А. П. ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ.....	8
Бєлкін І. В. ХАРАКТЕРНІ АСПЕКТИ ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО МАРКЕТИНГОВА.....	12
Білоус Я. Ю. АНТИКРИЗОВІ ЗАХОДИ В УПРАВЛІННІ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	15
Велієва В. О. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	18
Гакова М. В. РОЛЬ МАРКЕТИНГУ ВІДНОСИН В СУЧАСНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	21
Гапєєва О. М., Бикова А. Л. ОСВІТА ЯК ІНДИКАТОР СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ	24
Гіль Л. А. ПИТАННЯ НОРМАЛІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПРАЦІВНИКІВ	28
Гнатишин Л. Б. РОЛЬ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ТА КАЛЬКУЛЮВАННЯ У ПРОЦЕСІ ЦІНОУТВОРЕННЯ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ....	30
Голуб Н. О. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИВЧЕННІ ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН	33

Гребельник О. П., Сагайдак І. С., Чорна Т. М. ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ В ДЕРЖАВНОМУ ПОДАТКОВОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	36
Дербеньова Я. В. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ АКАДЕМІЧНІЙ БІЗНЕС-ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ	40
Деренська Я. М. ОЦІНКА РІВНЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ.....	42
Дикань В. Л. РОЗБУДОВА ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ	45
Діденко А. В. СУЧАСНИЙ СТАН ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ	47
Дорогань-Писаренко Л. О., Дроботя Я. А. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ БАНКІВСЬКОГО ПРОФІЛЮ	49
Жалінська І. В. ОКРЕМІ АСПЕКТИ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	52
Жуков С. А. РОЗВИТОК БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ ВДОСКОНАЛЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	55
Зарічна О. В. УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ – НОВІ ВИКЛИКИ.....	58
Зоря О. П., Зоря С. П. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ІНТЕРНЕТ-ПЛАТФОРМ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	60
Іщенко Н. А. ФІНАНСОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ	63
Kazakova N. A. UKRAINIAN ECONOMY DURING THE WAR	65
Каламан О. Б. ДЕТЕРМІНАНТИ ЕКОНОМІЧНИХ ЗМІН ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	68

Дорогань-Писаренко Л. О.
*к.е.н., професор,
професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавського державного аграрного університету*

Дроботя Я. А.
*к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Полтавського державного аграрного університету*

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ БАНКІВСЬКОГО ПРОФІЛЮ

Інновації – шлях до розвитку. Сучасні інноваційні освітні технології – це технології, що базуються на процесі переведення інформації та навчального процесу у цифрову форму. Диджиталізація на сьогодні проникла у всі сфери життя суспільства, викликала вона зміни і в освітньому процесі. В реаліях сучасності вже не можливо не користуватися цифровими технологіями під час навчання та викладання [1; 2; 4; 5]. Якщо донедавна цифрові технології забезпечували можливість індивідуального навчання (самостійна робота з використанням комп'ютера, ноутбука, планшета, використання та обмін інформацією через мережу інтернет), то сьогодні цифрові технології вже забезпечують можливість спільного отримання знань шляхом використання навчальних і комунікативних платформ таких як Moodle, Zoom, Google meet та інших.

Варто відзначити і той факт, що диджиталізовані технології значно спростили як доступ до інформації, так і можливості організації навчального процесу та отримання знань.

Отже, сучасне навчання з використанням інноваційних технологій – це переведення інформації у диджиталізовану форму, використовуючи цифрові технології.

З нашого погляду, сучасними характеристиками навчального процесу в реаліях диджиталізації є:

- мобільність навчання;
- доступність та швидкість отримання інформації;
- комунікація з викладачем завдяки месенджерам, електронним поштовим скринькам, навчальним і комунікативним платформам;
- зберігання та використання інформації в будь-який момент, з будь-якого місця;
- можливість користування хмарними технологіями;
- можливість самонавчання.

Під час викладання дисциплін банківського профілю використання інноваційних освітніх технологій дозволяє [2; 3; 4; 5; 6]:

- в режимі реального часу аналізувати інформацію стосовно: діяльності НБУ, монетарних інструментів НБУ та їх впливу на банківський сектор загалом і діяльність окремих комерційних банків, основних економічних показників комерційних банків – шляхом пошуку інформації на сайті Національного банку України;

- в режимі реального часу завдяки мережі інтернет аналізувати наукову періодику, монографії, навчальні посібники, законодавчу базу тощо;
- користуватися фінансовою інформацією окремих банківських установ, яка оприлюднюється в межах їх сайтів, мобільних банківських додатків з метою дослідження процесу планування в комерційному банку, аналізу стану активів і пасивів комерційного банку та управління ними, дослідження прибутку, ліквідності, фінансових ризиків комерційного банку та управління ними, аналізу диджиталізованих банківських продуктів тощо;
- формувати сучасне партнерство викладача і студента при викладанні матеріалу з використанням комунікативних платформ Zoom, Google meet, навчальної платформи Moodle, можливостей формування електронного журналу в режимі реального часу;
- формувати навички hard skills завдяки використанню цифрових технологій, які у банківській діяльності вже є обов'язковими;
- формувати взаємодію із потенційними стейкхолдерами проводячи дуальні лекції: викладач-практик з використанням комунікативних платформ Zoom, Google meet;
- формувати навички soft skills, такі як креативність, гнучкість розумової діяльності, зняття стереотипів, сучасність комунікації;
- отримати знання в межах неформальної, інформальної освіти завдяки використанню навчальних платформ таких як: Дія. Цифрова освіта, Prometheus, EdEra, Impactoriu та інші.

Отже, диджиталізація – це вже тренд сучасного навчання, а оскільки банківська система є системою в межах якої активно просуються диджиталізовані технології як при наданні банківських послуг клієнтам банків, так і при взаємодії комерційних банків з монетарним регулятором, взаємодії з електронними платіжними системами, то, вважаємо, що вивчення дисциплін банківського профілю без використання сучасних технологій вже є неможливим. Варто відзначити, що вивчення під час банківських дисциплін процесу диджиталізації в банківській сфері, зокрема інтернет та мобільного банкінгу, діяльності мобільних банків, дослідженні електронних платіжних систем, використання можливостей еквайригу, онлайн оплат, використання мобільних платіжних інструментів, користування банкінгом у месенджері, дослідження питань кібербезпеки у банківській сфері та захисту персональних даних, дослідження технологій Touch ID, Face ID при здійсненні оплат, користування Apple Pay, Google Pay, користування електронними гаманцями, використання хмарних технологій, open-банкінгу для ведення банківського бізнесу, технологій блокчейну, шерінгу, краудфандингу, що вже є невід'ємною складовою банківництва, також вимагає використання сучасних інноваційних інструментів [1; 2; 4].

Отже, навчання в реаліях інноваційних процесів загалом, та вивчення дисциплін банківського профілю зокрема, вимагає радикальної трансформації в цифрову сферу. Варто також відзначити, що цифрова трансформація при викладанні банківських дисциплін – це не модна фішка, а потреба і усвідомлений підхід до навчання, оскільки банківська сфера постійно оновлюється і змінюється з використанням цифровізації і вороття назад вже не має. Вважаємо, що за використання інноваційних технологій в дисциплінах

банківського напрямку підвищується ефективність самостійної роботи, реалізуються можливості навчання з використанням нових форм і методів, при цьому підвищується пізнавальна активність.

Таким чином, цифровізація, як інновація в освітньому процесі загалом, так і інновація при викладанні банківських дисциплін, формує можливість організації сучасної освітньої взаємодії між здобувачем вищої освіти та науково-педагогічним працівником, що пришвидшує можливість отримання і надання знань, покращує освітній процес та формує можливості для розвитку soft skills та hard skills.

Література:

1. Бражник Л.В. Сучасні виклики та перспективи розвитку банківської системи в умовах цифрової економіки. *Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи в сучасних умовах: матеріали III Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф., присвяченої 60-річчю Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*, (Полтава, 15–16 квітня 2021 р.), Полтава, 2021. С. 114–116.

2. Дроботя Я.А., Бражник Л.В., Дорошенко О.О. Диджиталізовані інновації банківського бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 23. DOI: DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-15> (дата звернення: 10.10.2022).

3. 7 безкоштовних онлайн платформ для самоосвіти. Укрінформ: мультимедійна платформа іномовлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-yakisne-zhyttia/3387961-7-bezkostovnih-onlajnplatform-dla-samoosviti.html> (дата звернення: 10.10.2022).

4. Третьякова О., Харабара В., Грешко Р. Сучасні цифрові технології в банківській сфері України. *Socio-economic and management concepts: collective monograph / Krupelnyska I., – etc. International Science Group*. Boston: Primedia eLaunch, 2021.

5. Цифрова трансформація освіти і науки: офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/cifrova-transformaciya-osviti-ta-nauki> (дата звернення: 10.10.2022).

6. Чумак В.Д., Безкровний О.В., Бражник Л.В. Використання результатів неформальної та інформальної освіти при підготовці здобувачів вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. *Сучасні освітні технології та інноваційні методики навчання в підготовці здобувачів вищої освіти: досвід та перспективи: матеріали 53-ї наук.-метод. конф. викладачів і аспірантів*, (Полтава, 23–24 лютого 2022 р.), Полтава, 2022. С. 143–146.